PATVIRTINTA
Akcinės bendrovės „Klaipėdos nafta“
Generalinis direktorius
Darius Šilenskis
2022-11-28

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ NAUDOJIMO INSTRUKCIJA

NR. INSS023

VERSIJA 3.0

DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA

KN APLINKOS, DARBŲ IR PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS PADALINYS

INSTRUCTION FOR USE OF CHEMICAL SUBSTANCES AND PREPARATIONS

TURINYS

1. PASKIRTIS ... 3
2. SĄVOKOS IR SANTRUMPOS ... 3
3. TAIKYMO SRITIS ... 5
4. NUORODOS ... 5
5. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ ĮSIGIJIMO TVARKA ... 6
6. PASIRUOŠIMAS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ (KROVINIŲ) ATVEŽIMUI ... 7
7. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ SANDĖLIAVIMO TVARKA ... 7
8. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ NAUDOJIMAS ... 8
9. PROFESINĖS RIZIKOS CHEMINIŲ VEIKSNIŲ VERTINIMAS ... 8
10. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ IR AVARIJŲ ATVEJU ... 10
11. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ APSKAITOS TVARKA ... 10
12. ĮGYVENDINIMAS IR KONTROLĖ ... 10

Dokumento rengėjas

Vigantas Barauskas, Naftos terminalo saugos ir sveikatos vadovas

1. PASKIRTIS

1.1. *Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių naudojimo instrukcijos* (toliau – *Instrukcija*) paskirtis - nustatyti cheminių medžiagų ir cheminių mišinių saugius naudojimo metodus ir minimalias apskaitos nuostatas.

2. SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

2.1. Šioje *Instrukcijoje* naudojamos sąvokos:

Cheminė medžiaga – natūralus arba gamybos proceso metu gautas cheminis elementas ir cheminių elementų junginys, įskaitant priedus, reikalingus jo stabilumui išlaikyti, ir priemaišas, atsirandančias gaminant, išskyrus tirpiklius, kurie gali būti atskirti nedarant poveikio medžiagos stabilumui ar nepakeičiant jos sudėties.

Cheminis mišinys – dviejų ar daugiau cheminių medžiagų mišinys ar tirpalas.

Pavojinga cheminė medžiaga ar cheminis mišinys – cheminė medžiaga ar cheminis mišinys (preparatas), kuris atitinka klasifikavimo kaip pavojingas kriterijus pagal CLP reglamentą.

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių naudojimas – perdirbimas, mišinių ruošimas, suvartojimas, laikymas, sandėliavimas, apdorojimas, supylimas į talpyklas, perpylimas iš vienos talpyklos į kitą, sumaišymas, gaminio gaminimas arba kitoks naudojimas.

Pavojaus piktograma – grafinis vaizdas, kurį sudaro simbolis ir kiti grafiniai elementai, pavyzdžiui, rėmelis, fonas ar spalva, skirti tam tikrai informacijai apie pavojų perteikti.

Signalinis žodis – pavojingumo laipsnį nurodantis žodis, įspėjantis skaitytoją apie galimą pavojų; skiriami šie du laipsniai:

Pavojinga – signalinis žodis, kuriuo žymimos didesnio pavojingumo kategorijos;

Atsargiai – signalinis žodis, kuriuo žymimos mažesnio pavojingumo kategorijos.

Pavojingumo frazė „H"– pavojingumo klasei ir kategorijai priskirta frazė, kuria aprašomas pavojingos cheminės medžiagos ar mišinio pavojingumo pobūdis, įskaitant, kai tinkama, pavojingumo laipsnį.

Atsargumo frazė „P" – frazė, kuria aprašoma rekomenduojama (-os) priemonė (-ės), skirta (-os) kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, atsirandantį dėl sąlyčio su naudojama ar šalinama pavojinga chemine medžiaga ar mišiniu, arba tokio poveikio išvengti.

Sprogioji medžiaga ar mišinys – tai kietos, skystos, pastos ar drebučių pavidalo medžiagos ir preparatai, galintys ir be atmosferos deguonies egzotermiškai reaguoti, greitai išskirdami dujas, ir nustatytomis bandymo sąlygomis detonuoti, greitai užsiliepsnoti ar iš dalies ribotoje erdvėje pakaitinti sprogti.

Degiosios dujos – tai dujos ar dujų mišinys, 20 ºC temperatūroje ir esant standartiniam 101,3 kPa slėgiui sudarantis degų mišinį.

Oksiduojančiosios dujos – tai bet kokios dujos ar dujų mišinys, kurie, paprastai gaudami deguonies, sukelia ar skatina kitos medžiagos degimą labiau, nei oras.

Slėgio veikiamos dujos – tai dujos, kurios laikomos talpykloje, kurioje yra 200 kPa arba didesnis slėgis (manometras), arba kurios yra suskystintosios arba suskystintos ir atšaldytos.

Degusis skystis – tai skystis, kurio pliūpsnio temperatūra ne aukštesnė kaip 60 ºC.

Degioji kietoji medžiaga – tai kietoji medžiaga, kuri lengvai užsidega arba trinties metu sukelia ugnį arba skatina degimą.

Savaime reaguojančiosios medžiagos ar mišiniai yra termiškai nestabilios skystos ar kietos medžiagos arba mišiniai, kurie stipriai egzotermiškai skyla net be deguonies (oro). Ši sąvoka neaprėpia medžiagų ir mišinių, kurie pagal šią dalį priskirti sprogmenims, organiniams peroksidams ar oksidatoriams.

Piroforinis skystis – tai skysta medžiaga ar mišinys, kurių net mažas kiekis ore per penkias minutes užsidega.

Piroforinė kietoji medžiaga – tai kieta medžiaga ar mišinys, kurių net mažas kiekis per penkias minutes ore užsidega.

Savaime kaistančioji medžiaga ar mišinys – tai skystis, kieta medžiaga ar mišinys, išskyrus piroforinius skysčius ar kietąsias medžiagas, kurios, reaguodamos su oru ir negaudamos papildomos energijos savaime kaista; tokia medžiaga ar mišinys skiriasi nuo piroforinio skysčio ar kietosios medžiagos tuo, kad užsidega tik kai jos yra didelis kiekis (kilogramais) ir per ilgą laiką (valandas ar dienas).

Medžiagos ir mišiniai, kurie, reaguodami su vandeniu, išskiria degias dujas – tai kietos arba skystos medžiagos ar mišiniai, kurie, sąveikaudami su vandeniu, gali savaime užsidegti ar išskiria pavojingą kiekį degių dujų.

Oksiduojantysis skystis – tai skysta medžiaga ar mišinys, kurie, nors patys nebūtinai degūs, gali, paprastai naudodami deguonį, uždegti kitą medžiagą ar paskatinti jos degimą.

Oksiduojančioji kietoji medžiaga – tai kieta medžiaga ar mišinys, kurie, nors patys nebūtinai degūs, gali, paprastai naudodami deguonį, uždegti kitą medžiagą ar paskatinti jos degimą.

Organiniai peroksidai – tai turinčios dvivalentę -O-O- sandarą skystos ar kietos organinės medžiagos, kurias galima laikyti vandenilio peroksido derivatais, kai vienas ar abu vandenilio atomai pakeisti organiniais radikalais. Organinio peroksido terminu apibūdinami ir organinių peroksidų mišiniai (preparatai), kurių sudėtyje yra bent vienas organinis peroksidas. Organiniai peroksidai yra termiškai nestabilios medžiagos ar mišiniai, kurie gali skilti egzoterminiu savaime spartėjančiu būdu.

Metalų koroziją sukelianti medžiaga ar mišinys – tai medžiaga ar mišinys, kurie dėl cheminio poveikio smarkiai pažeidžia ar net sunaikina metalą.

Ūmus toksiškumas – tai neigiamas poveikis, pasireiškiantis per 24 valandas prarijus ar susilietus su oda, veikiant viena ar keliomis medžiagos ar mišinio dozėmis, arba veikiant kvėpavimo takus 4 valandas.

Odos ėsdinimas – tai negrįžtamasis odos žalojimas, t.y. matoma epidermio ir dermio nekrozė po bandomosios medžiagos uždėjimo ne ilgiau kaip 4 valandoms. Ėsdinimo reakcijai būdingos opos, kraujavimas, kraujingi šašai, o stebėjimo pabaigoje, praėjus 14 dienų – odos nubalimas, ištisos nuplikimo sritys ir randai. Abejotiniems pažeidimams įvertinti taikoma histopatologija.

Smarkus akių pažeidimas – tai akies audinio pažeidimas arba smarkus fizinis regėjimo pabloginimas uždėjus bandomosios medžiagos ant išorinio akies paviršiaus, nepraeinantis per 21 dienas po uždėjimo.

Kvėpavimo takus jautrinanti medžiaga – tai medžiaga, kurios įkvėpus padidėja kvėpavimo takų jautrumas.

Odą jautrinanti medžiaga – tai medžiaga, kuri, patekusi ant odos, sukelia alerginę reakciją.

Mutacija – tai nuolatinis ląstelėje esančios genetinės medžiagos kiekio ar sandaros pokytis. Mutacijos terminas taikomas tiek paveldimiems genetiniams pokyčiams, kurie gali pasireikšti fenotipų lygiu, tiek žinomiems pagrindiniams DNR pakitimams (įskaitant konkrečius pagrindinių porų pokyčius ir chromosomų translokacijas). Terminai mutageniškas ir mutagenas taikomi medžiagoms, kurios padidina mutacijų skaičių ląstelių ir (arba) organizmų populiacijose

Kancerogenas – tai medžiaga ar medžiagų mišinys, sukeliantys vėžį ar didinantys jo paplitimą. Medžiagos, kurios per tinkamai atliktus tyrimus su gyvūnais sukėlė nepiktybinius ir piktybinius auglius, laikomos esamais ar įtariamais žmogaus kancerogenais, nebent turima tvirtų įrodymų, kad auglių formavimosi mechanizmas žmonėms netaikytinas.

Toksinis poveikis reprodukcijai aprėpia neigiamą poveikį suaugusių vyrų ir moterų lytinei funkcijai ir vaisingumui, taip pat toksinį poveikį palikuonių vystymuisi. Toliau pateikiamos apibrėžtys adaptuotos

pagal IPCS/EHS dokumente Nr. 225 Su cheminių medžiagų poveikiu reprodukcijai susijusios rizikos sveikatai įvertinimo principai suderintas darbines apibrėžtis. Žinomas genetinio paveldimojo poveikio sukėlimas palikuonyse klasifikuojamas kaip Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms (3.5 skirsnis), nes manoma, kad pagal dabartinę klasifikavimo sistemą tokį poveiki labiau tiktų priskirti atskirai mutageninio poveikio lytinėms ląstelėms pavojaus klasei.

Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis) – tai savitas nemirtinas toksiškumas konkrečiam organui, pasireiškiantis po vienkartinio medžiagos ar mišinio poveikio. Jam priskiriamas visoks reikšmingas poveikis sveikatai, galintis pakenkti funkcijai, tiek grįžtamasis, tiek negrįžtamasis, pasireiškiantis išsyk ir (arba) uždelstas.

Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis) – tai savitas toksiškumas konkrečiam veikiamam organui, pasireiškiantis po kartotinio medžiagos arba mišinio poveikio. Jam priskiriamas visoks reikšmingas poveikis sveikatai, galintis pakenkti funkcijai, tiek grįžtamasis, tiek negrįžtamasis, pasireiškiantis išsyk ir (arba) uždelstas.

Ūmus toksiškumas vandens aplinkai – tai būdinga medžiagos savybė žaloti organizmą po trumpalaikio paveikimo ta medžiaga.

Lėtinis toksiškumas vandens aplinkai – medžiagai būdinga savybė sukelti neigiamą poveikį vandens organizmams dėl paveikimo, kurio trukmė nustatoma pagal organizmo gyvenimo ciklą.

Ozono sluoksniui pavojinga medžiaga – tai medžiaga, kuri, remiantis turimais įrodymais apie jos savybes ir numatomus ar stebimus padarinius aplinkai, gali kelti pavojų stratosferinio ozono sluoksnio sudėčiai ir (arba) funkcijai.

KNT – Klaipėdos naftos terminalas.

SNT – Subačiaus naftos terminalas.

Terminalas – KNT arba SNT.

2.2. Kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ir vartojamos 3 skyriuje pateiktuose teisės aktuose bei kituose darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir KN veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

3. TAIKYMO SRITIS

3.1. Šia *Instrukcija* privalo vadovautis Pirkimų, Naftos komercijos, Krovos procesų valdymo, Krovos infrastruktūros aptarnavimo, Geležinkelių estakadų operacijų, Šilumos gamybos ir dujų skirstymo, Mechanikos, Elektros-automatikos, Nuotekų ir lijalinių vandenų valymo, Priešgaisrinės saugos, SNT Eksploatacijos ir SNT infrastruktūros aptarnavimo skyrių bei Produktų ir procesų kokybės kontrolės darbuotojai naudojantys chemines medžiagas ir preparatus, pervežantys jas ir prižiūrintys cheminių medžiagų ir cheminių mišinių naudojimą.

4. NUORODOS

4.1. Šios *Instrukcijos* reikalavimai vykdomi vadovaujantis šiais Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos teisės aktais ir KN veiklą reglamentuojančiais dokumentais (su vėlesniais pakeitimais):

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (toliau – REACH reglamentas) – nustato reikalavimus užtikrinant aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, įskaitant cheminių medžiagų pavojaus vertinimo alternatyvių metodų skatinimą, taip pat laisvą cheminių medžiagų judėjimą vidaus rinkoje, tuo pačiu didinant konkurencingumą ir skatinant inovacijas.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir cheminių mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (toliau – CLP reglamentas) – nustato cheminių medžiagų

ir mišinių klasifikavimo kriterijus bei pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių ženklinimo ir pakavimo taisykles.

Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymas – nustato bendruosius cheminių medžiagų – atskirų ir cheminių mišinių ar gaminių sudėtyje esančių – ir cheminių cheminių mišinių gamybos, tiekimo rinkai, naudojimo, taip pat cheminių augalų apsaugos ir biocidinių produktų tiekimo rinkai ir kitokio jų tvarkymo reikalavimus.

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas – nustato reikalavimus siekiant apsaugoti darbuotojus nuo profesinės rizikos ar tokią riziką sumažinti.

Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai – nustato minimalius reikalavimus darbuotojų saugos ir sveikatos ženklams ir jų naudojimui darbovietėse, ženklų reikšmę, formą, spalvas, taip pat darbdavių pareigas, įrengiant juos darbovietėse

Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatai – nustato darbdavio pareigas apsaugant darbuotojus nuo rizikos, kylančios ar galinčios kilti dėl cheminių veiksnių, esančių darbo vietoje, poveikio arba dėl veiklos, susijusios su cheminiais veiksniais.

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių apskaitos tvarkos aprašas - nustato bendruosius cheminių medžiagų – atskirų ir cheminių mišinių ar gaminių sudėtyje esančių – ir cheminių mišinių apskaitos organizavimo reikalavimus, skirtus ūkio subjekto cheminių medžiagų ir cheminių mišinių apskaitai tvarkyti.

Duomenų ir informacijos apie Lietuvos Respublikoje gaminamas, importuojamas, platinamas, eksportuojamas ir pramonėje, profesinėje ar kitoje ūkinėje veikloje naudojamas chemines medžiagas ir preparatus, jų savybes, galimą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai teikimo, rinkimo, kaupimo bei tolesnio paskirstymo tvarkos aprašas - nustato duomenų ir informacijos apie pagamintas, patiektas rinkai, sunaudotas, importuotas į Lietuvos Respubliką ir eksportuotas iš jos chemines medžiagas ir preparatus teikimo apimtį, terminus, jų teikimo ir surinktų duomenų ir informacijos Aplinkos apsaugos agentūroje kaupimo bei tolesnio paskirstymo būdus.

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės (toliau – BGST) – nustato bendruosius eksploatuojamų objektų, neatsižvelgiant į jų nuosavybės formas, gaisrinės saugos reikalavimus, kurių privalo laikytis visi Lietuvos Respublikos teritorijoje esantys asmenys.

Lietuvos Higienos Norma HN 23: 2011 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai" (toliau – higienos norma HN 23:2011) – nustato cheminių medžiagų profesinio poveikio ribinius dydžius, cheminių medžiagų poveikio darbuotojų sveikatai vertinimo, cheminių medžiagų koncentracijų matavimo bendruosius reikalavimus.

5. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ ĮSIGIJIMO TVARKA

5.1. Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių (toliau – cheminės medžiagos) užsakymo paraiškoje pirkimo iniciatorius privalo nurodyti cheminės medžiagos:

- 5.1.1. pavadinimą IUPAC nomenklatūroje ir CAS numerį;
- 5.1.2. registracijos pagal REACH reglamentą numerį, jei cheminė medžiaga užregistruota;
- 5.1.3. cheminės medžiagos komponentų koncentracijas;
- 5.1.4. naudojimo informacijos poreikį (mažiausiai saugos duomenų lapą, atitinkantį REACH reglamento reikalavimus);
- 5.1.5. pakuotės tipą ir pageidaujamą taros dydį.

5.2. Pirkimo organizatorius privalo:

5.2.1. užtikrinti, kad nupirkta cheminė medžiaga atitinka pirkimo paraiškoje nurodytus reikalavimus;

5.2.2. pateikti pirkimo iniciatoriui nupirktos cheminės medžiagos saugos duomenų lapą ir kitą naudotojui skirtą dokumentaciją.

5.3. Pirkimų iniciatorius, gavęs naujos nupirktos cheminės medžiagos saugos duomenų lapą, privalo jį įkelti į dokumentų valdymo programos DocLogix bylą Nr. 5.120E, skirtą einamųjų metų saugos duomenų lapų registracijai naujo registruojamo saugos duomenų lapo lange įrašydamas:

5.3.1. Tvirtintoju – Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus specialistą, kuruojantį terminalą, kuriame bus naudojama cheminė medžiaga;

5.3.2. Už dokumento vykdymą atsakingu (-ais) asmeniu (-imis) – skyriaus (-ių), kuris (-ie) naudos naują cheminę medžiagą, vadovą (-us).

6. PASIRUOŠIMAS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ (KROVINIŲ) ATVEŽIMUI

6.1. Naftos komercijos skyriaus vadovas privalo organizuoti:

6.1.1. į naujai sudaromas ir keičiamas sutartis dėl produktų perkrovimo įrašyti reikalavimą klientams – pateikti Bendrovei lietuvių ir anglų kalbomis produktų saugos duomenų lapus, parengtus pagal REACH reglamento reikalavimus;

6.1.2. Iš produktų perkrovimo klientų gautus naujų krovinių saugos duomenų lapus įkelti į dokumentų valdymo programos DocLogix bylą Nr. 5.120E, skirtą einamųjų metų saugos duomenų lapų registracijai.

7. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ SANDĖLIAVIMO TVARKA

7.1. Cheminės medžiagos turi būti laikomos grupėmis pagal joms gesinti naudojamas medžiagas (vanduo, putos, dujos ir t. t.), taip pat pagal jų fizikines bei chemines savybes ir sprogumą bei gaisringumą ir vykdant reikalavimus, nustatytus BGST 8 priede.

7.2. Teritorijose įvairias talpyklas su ypač degiais, labai degiais ir degiais skysčiais galima sustatyti grupėmis, ne didesnėmis kaip po 100 vienetų, arba laikyti ne daugiau kaip 5 tonas minėtų medžiagų vienoje grupėje. Atstumas tarp šių grupių turi būti ne mažesnis kaip 5 m. Aplink teritoriją, atsižvelgiant į laikomų medžiagų kiekį, reikia įrengti užtvaras, kurios atlaikytų išsiliejusių iš didžiausios talpyklos skysčių hidrostatinį slėgį ir talpintų vienos didžiausios talpyklos tūrį.

7.3. Ant pavojingos cheminės medžiagos pakuotės (taros) turi būti etiketė, parodanti pavojingos cheminės medžiagos pavojingumo klasę ir atitinkanti CLP reglamento reikalavimus. Pavojingų medžiagų etikečių ženklai pateikti šios *Instrukcijos* priede „Pavojingų medžiagų ir cheminių mišinių ženklinimas pagal CLP reglamentą“.

7.4. Pavojingų medžiagų sandėliavimo vietos (ant talpyklų grupės aptvaro prie perlipimo per aptvarą laiptelių, ant išorinės sandėlio durų (vartų) pusės, sandėliavimo aikštelės prieigose) turi būti pažymėtos įspėjamaisiais ir įpareigojančiais ženklais, apibūdinančiais laikomų medžiagų ir prekių sprogumą bei gaisringumą ir atitinkančiais Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų reikalavimus.

7.5. Sandėliuose laikomų ypač degių, labai degių ir degių skysčių statines būtina krauti kamščiais į viršų.

7.6. Degių ir nedegių medžiagų, kurios laikomos degiose pakuotėse, sandėliuose draudžiama naudoti elektros šildytuvus su atvirais kaitinimo elementais, virykles ir kitus buitinius elektros prietaisus.

7.7. Lakų ir dažų sandėliuose draudžiama laikyti dažų, lakų ir tirpiklių atsargas pažeistoje ar atviroje taroje.

7.8. Rūgščių laikymo vietose turi būti ir neutralizuojančių medžiagų (kreidos, kalkių) atsarga. Rūgščių laikymo vietos turi būti pažymėtos. Reikia vengti sandėliuojamų azoto ir sieros rūgščių sąlyčio su organinės kilmės medžiagomis (mediena, šiaudai ir t. t.).

7.9. Medžiagos, aktyviai reaguojančios su vandeniu (karbidai, šarminiai metalai, bario peroksidas, natrio hidratas ir kt.), turi būti laikomos atskiroje patalpoje, sandarioje taroje, ne žemiau kaip 0,15 m virš grindų.

7.10. Medžiagos, laikomos ne lentynose, turi būti sudėtos į rietuves. Sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 200 m^2, medžiagų, laikomų ne lentynose, sandėliavimo vietos turi būti pažymėtos juostomis ant grindų. Ne sandėliavimo vietose laikyti medžiagas draudžiama.

7.11. Sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 50 m^2, praeigos tarp stelažų ir rietuvių turi būti ne siauresnės kaip 0,8 m, o sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 200 m^2 – ne siauresnės kaip 1,2 m.

7.12. Sandėliuose draudžiama užkrauti langus, duris ir vartus.

7.13. Draudžiama sandėliuose rūkyti ir naudoti atvirą ugnį.

8. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ NAUDOJIMAS

8.1. Skyrių, kurių darbuotojai naudoja chemines medžiagas, eksploatuoja ar prižiūri cheminių medžiagų krovos ir laikymo įrenginius, vadovai privalo:

8.1.1. supažindinti pavaldžius darbuotojus su perkraunamų ir naudojamų cheminių medžiagų saugos duomenų lapais;

8.1.2. įrašyti saugos duomenų lapus į instrukcijų, kuriomis instruktuojami darbo vietoje pavaldūs darbuotojai, sąrašus;

8.1.3. laikyti cheminių medžiagų saugos duomenų lapus darbuotojams prieinamoje vietoje arba KN intranete, jei darbuotojai turi prieigą prie jo.

8.2. Darbuotojai, prieš naudodami pavojingas chemines medžiagas arba eksploatuodami ar prižiūrėdami jų perkrovimo įrenginius, privalo:

8.2.1. būti apmokyti pagal neformalią mokymo programą, skirtą dirbantiems su pavojingomis cheminėmis medžiagomis;

8.2.2. užsidėti (apsiauti, apsivilkti) asmenines apsaugos priemones, nurodytas cheminių medžiagų saugos duomenų lapuose.

8.3. Darbo vietų aplinkos ore pavojingų cheminių medžiagų koncentracijos neturi siekti arba viršyti profesinio poveikio ribinių dydžių, nustatytų higienos normoje HN 23:2011. Už šios priemonės užtikrinimą atsako skyrių vadovai.

9. PROFESINĖS RIZIKOS CHEMINIŲ VEIKSNIŲ VERTINIMAS

9.1. Jeigu naujas darbas yra susijęs su pavojingais cheminiais veiksniais, darbuotojui leidžiama dirbti tik įvertinus riziką toje darbo vietoje (vietose) ir įgyvendinus reikalingas profilaktikos priemones.

9.2. Įvertinant riziką, turi būti atsižvelgta į tam tikras veiklas, įskaitant įrenginių techninį aptarnavimą ir remontą, kurių metu numatoma, kad gali būti žymus cheminių veiksnių poveikis ar neigiamas

poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai dėl kitų priežasčių, net po to, kai buvo imtasi visų techninių priemonių.

9.3. Kai dirbamas toks darbas, kurio metu darbuotoją veikia keli pavojingi cheminiai veiksniai, rizika turi vertinta visapusiškai pagal visų cheminių veiksnių keliamą riziką.

9.4. Pavojingi cheminiai veiksniai kiekvienoje darbo vietoje įvertinami atsižvelgiant į:

9.4.1. jų pavojingas savybes;

9.4.2. informaciją apie saugą ir sveikatą, pateiktą saugos duomenų lapuose;

9.4.3. poveikio dydį, būdą ir trukmę;

9.4.4. darbo su cheminiais veiksniais sąlygas ir veiksnių kiekį;

9.4.5. nustatytus profesinio poveikio ribinius dydžius;

9.4.6. naudojamų ar planuojamų naudoti profilaktinių priemonių efektyvumą;

9.4.7. darbuotojų sveikatos patikrinimų išvadas.

9.5. Cheminių veiksnių dydžių matavimui pasitelkiama kompetencijos reikalavimus atitinkanti laboratorija. Cheminių veiksnių riziką vertina kompetentingi fiziniai arba juridiniai asmenys.

9.6. Įvertinta rizika turi būti turi būti šalinama arba mažinama iki minimumo įgyvendinant šias priemones:

9.6.1. pakeisti pavojingą cheminį veiksnį cheminiu veiksniu ar procesu, kuris nėra pavojingas arba yra mažiau pavojingas darbuotojų saugai ir sveikatai;

9.6.2. taikyti tinkamus darbo procesus, tarp jų saugų pavojingų cheminių veiksnių bei atliekų, kuriose jų yra, tvarkymą, saugojimą ir gabenimą;

9.6.3. mažinti cheminių veiksnių, esančių darbo vietoje, kiekius iki minimalių, reikalingų konkrečiam darbui atlikti;

9.6.4. aprūpinti darbuotojus tinkama darbo su cheminiais veiksniais įranga ir nustatyti šios įrangos techninio aptarnavimo ir remonto tvarką, kuri garantuoja darbuotojų saugą ir sveikatą;

9.6.5. iki minimumo sumažinti skaičių darbuotojų, kurie yra ar gali būti veikiami;

9.6.6. iki minimumo sumažinti poveikio trukmę ir intensyvumą;

9.6.7. įrengti kolektyvines apsaugos priemones rizikos šaltinyje (vėdinimą ir/ar kitas) ;

9.6.8. aprūpinti darbuotojus tinkamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir jas naudoti;

9.6.9. tinkamai naudoti higienos priemones.

9.7. Jeigu kitais įvertinimo būdais negalima parodyti, kad taikant šios *Instrukcijos* 9.6.1-9.6.9 papunkčiuose nurodytas priemones užtikrinama apsauga ir prevencija, periodiškai, taip pat pasikeitus cheminių veiksnių poveikiui darbuotojams, atlikti cheminių veiksnių, galinčių kelti riziką darbuotojų sveikatai darbo vietoje, koncentracijų matavimus, atsižvelgiant į profesinio poveikio ribinius dydžius.

9.8. Rizikos įvertinimas turi būti atnaujinamas, jei įvyko svarbūs pokyčiai, dėl kurių anksčiau atliktas rizikos įvertinimas nebeatitinka darbo sąlygų faktinės būklės, arba jeigu sveikatos patikrinimų rezultatai parodo, kad tokį įvertinimą būtina atnaujinti.

10. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ IR AVARIJŲ ATVEJU

10.1. Nelaimingų atsitikimų, incidentų ir avarinių situacijų, susijusių su pavojingų cheminių veiksnių buvimu darbo vietoje, atvejais, darbuotojai privalo nedelsiant pranešti pamainai vadovaujančiam darbuotojui ir skyriaus vadovui.

10.2. Įvykusių, vos neįvykusių ir galimų nelaimingų atsitikimų atveju darbuotojai privalo vadovautis Saugos incidentų pranešimo ir tyrimo procedūra PRC060.

10.3. Avarinių situacijų ir incidentų atveju pamainai vadovaujantis darbuotojas, gavęs pranešimą apie įvykį, privalo organizuoti avarijos (incidento) likvidavimo darbus, vadovaudamasis terminalo Vidaus avariniu planu.

11. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ APSKAITOS TVARKA

11.1. Cheminės medžiagos, naudojamos KN skyriuose, apskaitomos šia tvarka:

11.1.1. Skyriaus atsakingi asmenys privalo pildyti cheminių medžiagų ir cheminių mišinių duomenų ir informacijos suvestinės formą D165, kurioje surašomi praėjusių kalendorinių metų duomenys bei šie duomenys iki einamųjų metų sausio 20 dienos pateikiami el. paštu aplinkos saugos vadovui ir/ar aplinkos inžinieriui.

11.1.2. Aplinkos saugos vadovas ar aplinkos inžinierius gautų 11.1.1 p. nurodytų duomenų pagrindu iki vasario 1 d. parengia bendrą cheminių medžiagų ir cheminių mišinių duomenų ir informacijos suvestinę bei iki kovo 1 d. pateikia Aplinkos apsaugos agentūrai per IS „AIVIKS“ praėjusių kalendorinių metų sunaudotų cheminių medžiagų ir cheminių mišinių duomenis.

11.2. Cheminės medžiagos, kurias KN teritorijoje savo krovinio kokybės gerinimui arba kitoms reikmėms naudoja KN klientai ir jų rangovai, apskaitomos šia tvarka:

11.2.1. Už cheminių medžiagų apskaitą atsakingi skyrių darbuotojai privalo pildyti kiekvienos kliento cheminės medžiagos apskaitą skyriuje naudojamose informacinėse apskaitos programose. Kliento cheminės medžiagos atvežimo į KN teritoriją kiekvienas faktas turi būti fiksuojamas ir vykdoma apskaita:

11.2.1.1. SNT skyriuose – Kuro užsakymų ir apskaitos programoje DAA,

11.2.1.2. KNT skyriuose – Naftos produktų apskaitos programoje NPA;

11.2.2. Aplinkos inžinieriui paprašius, atsakingi skyrių darbuotojai privalo pateikti kliento cheminių medžiagų apskaitos suvestinę.

12. ĮGYVENDINIMAS IR KONTROLĖ

12.1. Pirkimų, Krovos procesų valdymo, Geležinkelių estakadų operacijų, Krovos infrastruktūros aptarnavimo, Šilumos gamybos ir dujų skirstymo, Mechanikos, Elektros-automatikos, Nuotekų ir lijalinių vandenų valymo, SNT Eksploatacijos ir SNT infrastruktūros aptarnavimo skyrių vadovai bei Produktų ir procesų kokybės kontrolės vadovas atsakingi už pavaldžių darbuotojų, kurie naudoja ir/ar perveža chemines medžiagas, instruktavimą darbo vietoje šia *Instrukcija*.

12.2. Atsakingi:

12.2.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos vadovas – už šios *Instrukcijos* 1 – 10 skyriuose nustatytų reikalavimų vykdymo kontrolę ir šios *Instrukcijos* atnaujinimą;

12.2.2. Aplinkos inžinierius – už šios *Instrukcijos* 11 skyriuje nustatytų reikalavimų vykdymo kontrolę.

12.3. Už *Instrukcijos* peržiūrą ir atnaujinimą atsakingas Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus vadovas.

12.4. Ši *Instrukcija* peržiūrima esant poreikiui, bet ne rečiau kaip kartą per 3 (trejus) metus.

PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ IR CHEMINIŲ MIŠINIŲ ŽENKLINIMAS PAGAL CLP REGLAMENTĄ

PATVIRTINTA
Akcinės bendrovės „Klaipėdos nafta“
Generalinis direktorius
Darius Šilenskis
2022-11-28

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
Sprogmenys:				
Nestabilusis sprogmuo		Pavojinga	H200: Nestabilios sprogios medžiagos	P201, P202, P281, P372, P373, P380, P401, P501
1.1 poklasis		Pavojinga	H201: Sprogios medžiagos, kelia masinio sprogimo pavojų	P210, P230, P240, P250, P280, P370+P380, P401, P501
1.2 poklasis		Pavojinga	H202: Sprogios medžiagos, kelia didelio didelį išsvaidymo pavojų	
1.3 poklasis		Pavojinga	H203: Sprogios medžiagos, kelia gaisro, sprogimo arba išsvaidymo pavojų	
1.4 poklasis		Atsargiai	H204: Gaisro arba išsvaidymo pavojus	P210, P240, P250, P280, P370+P380, P401, P501
1.5 poklasis	–	Pavojinga	H205: Per gaisrą gali sukelti masinį sprogimą	P210, P230, P240, P250, P280, P370+P380, P401, P501
1.6 poklasis	–	–	–	–
Degiosios dujos:				
1 kategorija		Pavojinga	H220 (ypač degios dujos)	P210, P377, P381, P403
2 kategorija	–	Atsargiai	H221 (degios dujos)	
Degusis aerozolis:				
1 kategorija		Pavojinga	H222 (ypač degus aerozolis)	P201, P211, P251, P410+P412
2 kategorija		Atsargiai	H223 (degus aerozolis)	
Oksiduojančios dujos:				
1 kategorija		Pavojinga	H270	P220, P244, P370+P376, P403

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
Slėgio veikiamos dujos:				
Suslėgtos dujos,		Atsargiai	H280	P410+P403
Suskystintos dujos,				P410+P403
Ištirpintos dujos				P410+P403
Atšaldytos suskystintos dujos,			H281	P282, P336, P315, P403,
Degieji skysčiai:				
1 kategorija		Pavojinga	H224 (ypač degūs skystis ir garai)	P210, P233, P240, P241, P242, P243, P280, P303+P361+P353, P370+P378, P403+P235, P501
2 kategorija		Pavojinga	H225 (labai degūs skystis ir garai)	
3 kategorija		Atsargiai	H226 (degūs skystis ir garai)	
Degiosios kietosios medžiagos:				
1 kategorija,		Pavojinga	H228 (degi kietoji medžiaga)	P210, P240, P241, P280, P370+P378
2 kategorija		Atsargiai		
Savaime reaguojančios medžiagos ir mišiniai:				
A tipas		Pavojinga	H240: Kaitinant gali sprogti	P210, P220, P234, P280, P370+P378, P370+P380+P375, P403+P235, P411, P420, P501
B tipas		Pavojinga	H241: Kaitinant gali sukelti gaisrą arba sprogti	
C ir D tipas		Pavojinga	H242: Kaitinant gali sukelti gaisrą	P210, P220, P234, P280, P370+P378, P403+P235, P411, P420, P501
E ir F tipas		Atsargiai		

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
Piroforiniai skysčiai		Pavojinga	H250: Veikiami oro savaime užsidega	P210, P222, P280, P302+P334, P370+P378, P422
Piroforinės kietosios medžiagos		Pavojinga	H250: Veikiamos oro savaime užsidega	P210, P222, P280, P335+P334, P370+P378, P422
Savaime kaistančiosios medžiagos ir mišiniai				
1 kategorija		Pavojinga	H251: Savaime kaistančios, gali užsidegti	P235+P410, P280, P407, P413, P420
2 kategorija		Atsargiai	H252: Laikant dideliais kiekiais savaime kaista, gali užsidegti	
Medžiagos ir mišiniai, kurie reaguodami su vandeniu išskiria degiąsias dujas				
1 kategorija		Pavojinga	H260: Kontaktuodami su vandeniu išskiria degias dujas, kurios gali savaime užsidegti	P223, P231+P232, P280, P335+P334, P370+P378, P402+P404, P501
2 kategorija		Pavojinga	H260: Kontaktuodami su vandeniu išskiria degias dujas, kurios gali savaime užsidegti	
3 kategorija		Atsargiai	H261: Kontaktuodami su vandeniu išskiria degias dujas	P231+P232, P280, P370+P378, P402+P404, P501
Oksiduojantieji skysčiai:				
1 kategorija		Pavojinga	H271: Gali sukelti gaisrą arba sprogimą, stiprus oksidatorius	P210, P220, P221, P280, P283, P306+P360, P371+P380+P375, P370+P378, P501
2 kategorija		Pavojinga	H272: Gali padidinti gaisrą, oksidatorius	P210, P220, P221, P280, P370+P378, P501
3 kategorija		Atsargiai		
Oksiduojančiosios kietosios medžiagos:				
1 kategorija		Pavojinga	H271: Gali sukelti gaisrą arba sprogimą, stiprus oksidatorius	P210, P220, P221, P280, P283, P306+P360, P371+P380+P375, P370+P378, P501
2 kategorija		Pavojinga	H272: Gali padidinti gaisrą, oksidatorius	P210, P220, P221, P280, P370+P378, P501
3 kategorija		Atsargiai		

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
Organiniai peroksidai:				
A tipas		Pavojinga	H240: Kaitinant gali sprogti	P210, P220, P234, P280, P411+P235, P410, P420, P501
B tipas		Pavojinga	H241: Kaitinant gali sukelti gaisrą arba sprogti	
C ir D tipas		Pavojinga	H242: Kaitinant gali sukelti gaisrą	
E ir F tipas		Atsargiai		
Metalų koroziją sukeliančios medžiagos ir mišiniai		Atsargiai	H290: Gali ėsdinti metalus	P234, P390, P406
Ūmiai toksiškos medžiagos:				
1 kategorija		Pavojinga	H300: Mirtina prarijus, H310: Mirtina susilietus su oda H330: Mirtina įkvėpus	Žiūrėti reglamentą Nr. 1272/2008
2Kategorija				
3 kategorija			H301: Toksiška prarijus, H311: Toksiška susilietus su oda H331: Toksiška įkvėpus	
4 kategorija		Atsargiai	H302: Kenksminga prarijus H312: Kenksminga susilietus su oda H332: Kenksminga įkvėpus	
Odą ėsdinančios (dirginančios) medžiagos:				
1A/1B/1C kategorijos		Pavojinga	H314: Smarkiai nudegina odą ir pažeidžia akis	P260, P264, P280, P301+P330+P331, P303+P361+P353, P363, P304+P340, P310, P321, P305+P351+P338, P405, P401

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
2 kategorija		Atsargiai	H315: Dirgina odą	P264, P280, P302+P352, P321, P332+P313, P362
Akis smarkiai pažeidžiančios (dirginančios) medžiagos:				
1 kategorija		Pavojinga	H318: Smarkiai pažeidžia akis	P280, P305+P351+P338, P310
2 kategorija		Atsargiai	H319: Sukelia smarkų akių dirginimą	P264, P280, P305+P351+P338, P337+P313
Kvėpavimo takus ir odą jautrinančios medžiagos:				
1 kategorija		Pavojinga	H334: Įkvėpus gali sukelti alerginę reakciją, astmos simptomus arba apsunkinti kvėpavimą	P261, P285, P304+P341, P342+P311, P501
2 kategorija		Atsargiai	H317: Gali sukelti alerginę odos reakciją	P261, P272, P280, P302+P352, P333+P313, P321, P363, P501
Medžiagos, turinčios mutageninį poveikį lyrinėms ląstelėms:				
1A kategorija arba 1B kategorija		Pavojinga	H340: Gali sukelti genetinius defektus (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P201, P202, P281, P308+P313, P405, P501
2 kategorija		Atsargiai	H341: Įtariama, kad gali sukelti genetinius defektus (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	
Kancerogeninės medžiagos:				
1A kategorija arba 1B kategorija		Pavojinga	H350: Gali sukelti vėžį (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P201, P202, P281, P308+P313, P405, P501

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
2 kategorija		Atsargiai	H351: Įtariama, kad sukelia vėžį (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P201, P202, P281, P308+P313, P405, P501
Medžiagos turinčios toksinį poveikį reprodukcijai:				
1A kategorija arba 1B kategorija		Pavojinga	H360: Gali pakenkti vaisingumui arba negimusiam vaikui (nurodyti konkretų poveikį, jeigu žinomas)(nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P201, P202, P281, P308+P313, P405, P501
2 kategorija		Atsargiai	H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui (nurodyti konkretų poveikį, jeigu žinomas) (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi	
Papildomoji poveikio laktacijai ar vaikui per motinos pieną kategorija	–	–	H362: Gali pakenkti žindomam vaikui	P201, P260, P263, P264, P270, P308+P313
Medžiagos, turinčios specifinį toksiškumą konkrečiam organui po vienkartinio poveikio:				
1 kategorija		Pavojinga	H370: Kenkia organams (arba nurodyti visus veikiamus organus, jeigu žinoma) (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P260, P264, P270, P307+P311, P321, P405, P501
2 kategorija		Atsargiai	H371: Gali pakenkti organams (arba nurodyti visus veikiamus organus, jeigu žinoma) (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi	P260, P264, P270, P307+P311, P321, P405, P501
3 kategorija		Atsargiai	H335: Gali dirginti kvėpavimo takus arba H336: Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą	P261, P271, P304+P340, P312, P403+P233, P405, P501
Medžiagos, turinčios specifinį toksiškumą konkrečiam organui po kartotinio poveikio:				

Klasifikavimas	GHS piktograma	Signalinis žodis	Pavojingumo frazė	Atsargumo frazė
1 kategorija		Pavojinga	H372: Kenkia organams (arba nurodyti visus veikiamus organus, jeigu žinoma), jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P260, P264, P270, P314, P501
2 kategorija		Atsargiai	H373: Gali pakenkti organams (arba nurodyti visus veikiamus organus, jeigu žinoma), jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai (nurodyti veikimo būdą, jeigu įtikinamai nustatyta, kad kiti veikimo būdai nepavojingi)	P260, P314, P501
Medžiagos, kenkiančios plaučiams prarijus		Pavojinga	H304: Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį	P301+P310, P331, P405, P501
Medžiagos, keliančios ūmų pavojų vandens aplinkai		Atsargiai	H400: Labai toksiška vandens organizmams	P273, P391, P501
Medžiagos, keliančios lėtinį pavojų vandens aplinkai				
1 kategorija		Atsargiai	H410: Labai toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus	P273, P391, P501
2 kategorija		–	H411: Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus	P273, P391, P501
3 kategorija	–	–	H412: Kenksminga vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus	P273, P501
4 kategorija			H413: Gali sukelti ilgalaikį kenksmingą poveikį vandens organizmams	
Medžiaga pavojinga ozono sluoksniui	–	Pavojinga	EUH059: Pavojinga ozono sluoksniui	P273, P501

Degiųjų skysčių kriterijai

Kategorija	Kriterijai
1	Pliūpsnio temperatūra < 23 °C, o pradinė virimo temperatūra ≤ 35 °C
2	Pliūpsnio temperatūra < 23 °C, o pradinė virimo temperatūra > 35 °C
3	Pliūpsnio temperatūra ≥ 23 °C ir ≤ 60 °C (1)
(1) CLP reglamente gazoliai, dyzelinas ir lengvasis krosnių kuras, kurių pliūpsnio temperatūra yra ≥ 55 °C ir ≤ 75 °C, gali būti priskiriami 3 vežimo kategorijai	